

изключително важно да реши веднъж завинаги дали системата и принципите, въз основа на които се върши всичко това, са абсолютно правилни во веки веков или не. Защото според Римската църква тези екзекуции и старата теория за вещерството са напълно правилни и тя продължава да твърди това, понеже в последните години папата одобри няколко много занимателни творби, в които модерните спиритуалисти, дрънкачи на банджо, обръщачи на маси и пр. са обявени за истински магьосници, изпълняващи поразителните си и ужасни чудеса директно с помощта на дяволите. Между впрочем, може да се получи много интересен труд, изследващ не само произведенията, включени в Index Librum Prohibitorum³⁶⁵, четенето на които влече след себе си седемдесет и шест различни проклетия, но също и онези, които папата одобрява – дори мисля благославя. Сред най-скорошните от вторите е една с претенцията да доказва, че евреите наистина продължават да принасят в жертва християнски деца на Пасха – и доколкото знам, да ги ядат, изпържени в олио или „намазани с гъша мас“, – по повод на което мога да кажа, че се удивлявам на израилтяните, които кротко отричат, вместо решително да потърсят отговорност на християните за изтезаването до смърт на техните жени и деца, обявени за вещици, което е хиляди пъти по-порочно от обикновено бодване с чекийка, както направила дъщерята на евреина с младия Хю от Линкълн.

Но сега всички хора казват – такива бяха времената, Църквата все още е била под влиянието на варварството и прочее. Точно така, само че това допускане просто оборва и напълно събаря цялата платформа на догматизма и неотменната и вечна правдивост на която и да е догма, защото признава еволюцията – и позоваването на нейните временни, мимолетни форми, и обявяването им за неотменни означава объркване на преходното с вечното, на безкрайно малката частица с цялото. Това не е преклонение пред Бог, пред безпределния, необятен Извор на Живота, а пред Неговите дребни преходни форми, „субстан-

³⁶⁵ Списък на запретените книги (лат.) – *б. пр.*